

Bryssel 25.7.2019
COM(2019) 347 final

ANNEX

LIITE

ehdotukseen

Neuvoston päätös

Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Keski-Afrikka-osapuolen ensivaiheen talouskumppanuussopimuksella perustetussa talouskumppanuussopimuskomiteassa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta, joka koskee sovittelun työjärjestyksen, välimiesmenettelyn työjärjestyksen ja välimiehiä koskevien menettelysääntöjen hyväksymistä

LIITE

Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Keski-Afrikka-osapuolen ensivaiheen talouskumppanuussopimuksella perustetun TALOUSKUMPPANUUSSOPIMUSKOMITEAN PÄÄTÖS N:o .../2019,

annettu xx/2019,

sovittelun työjärjestyksestä, välimiesmenettelyn työjärjestyksestä ja välimiehiä koskevista menettelysäännöistä

TALOUSKUMPPANUUSSOPIMUSKOMITEA, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Keski-Afrikka-osapuolen välisen ensivaiheen talouskumppanuussopimuksen, jäljempänä 'sopimus', joka allekirjoitettiin Brysselissä 15 päivänä tammikuuta 2009 ja jota on sovellettu väliaikaisesti 4 päivästä elokuuta 2014, ja erityisesti sen 80 artiklan 1 kohdan ja 88 artiklan,

sekä katsoo seuraavaa:

- 1) Sopimuksen ja tämän päätöksen mukaan Keski-Afrikka-osapuoli muodostuu Kamerunin tasavallasta.
- 2) Sopimuksen 80 artiklan 1 kohdassa määrätään, että talouskumppanuussopimuskomitea hyväksyy VI osaston ("Riitojen estäminen ja ratkaiseminen") 3 luvussa ("Riitojen ratkaisumenettelyt") tarkoitetut riitojenratkaisumenettelyt ja välimiehiä koskevat menettelysäännöt.
- 3) Sopimuksen 88 artiklan mukaan talouskumppanuussopimuskomitea voi päättää VI osaston ("Riitojen estäminen ja ratkaiseminen") ja sen liitteiden muuttamisesta,

ON PÄÄTTÄNYT SEURAAVAA:

1 artikla

Sovittelun työjärjestys vahvistetaan tämän päätöksen liitteessä I sopimuksen liitteeksi IV.

Välimiesmenettelyn työjärjestys vahvistetaan tämän päätöksen liitteessä II sopimuksen liitteeksi V.

Välimiehiä koskevat menettelysäännöt vahvistetaan tämän päätöksen liitteessä III sopimuksen liitteeksi VI.

Mainitut työjärjestykset ja menettelysäännöt eivät rajoita sopimuksessa määrättyjen tai talouskumppanuussopimuskomitean hyväksymien erityisten sääntöjen soveltamista.

2 artikla

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se allekirjoitetaan.

Tehty xxx, xxx

Kamerunin tasavallan puolesta

Euroopan unionin puolesta

Alamine Ousmane MEY

Cecilia MALMSTRÖM

LIITE I

SOVITTELUN TYÖJÄRJESTYS

1 artikla

Soveltamisala

1. Tämän työjärjestyksen säännöt täydentävät ja täsmentävät Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Keski-Afrikka-osapuolen ensivaiheen talouskumppanuussopimusta ja erityisesti sen 69 artiklaa ("Sovittelu").
2. Seuraavien sääntöjen tarkoituksena on antaa osapuolille mahdollisuus ratkaista osapuolten väliset riidat yhteisesti sovitulla ratkaisulla kattavan ja nopean sovittelumenettelyn avulla.
3. Tässä työjärjestyksessä sovittelulla tarkoitetaan mitä tahansa menettelyä, jossa osapuolet pyytävät avukseen sovittelijaa päästäkseen sovintoratkaisuun riita-asiassa, riippumatta siitä, mitä nimitystä kyseisestä menettelystä käytetään.

2 artikla

Menettelyn aloittaminen

1. Osapuoli voi milloin tahansa pyytää kirjallisesti, että osapuolet aloittavat sovittelumenettelyn. Pyynnön on oltava riittävän yksityiskohtainen, jotta siitä käy selvästi ilmi valituksen tehneen osapuolen havaitsemat ongelmat. Siinä on
 - a) yksilöitävä kyseessä oleva toimenpide;
 - b) annettava ilmoitus väitetyistä kielteisistä vaikutuksista, joita valituksen tehneen osapuolen näkemyksen mukaan toimenpiteellä on tai tulee olemaan osapuolten välisessä kaupassa;
 - c) selostettava, miten nämä vaikutukset valituksen tehneen osapuolen näkemyksen mukaan liittyvät kyseessä olevaan toimenpiteeseen.
2. Sovittelumenettely voidaan aloittaa vain osapuolten yhteisellä sopimuksella. Kun osapuoli pyytää sovittelua 1 kohdan mukaisesti, toinen osapuoli harkitsee pyyntöä ja esittää kirjallisen vastauksen 5 päivän kuluessa pyynnön vastaanottamisesta. Muussa tapauksessa pyyntö katsotaan hylätyksi.

3 artikla

Sovittelijan valinta

1. Osapuolet valitsevat sovittelijan yhteisellä sopimuksella sovittelumenettelyn alussa viimeistään 15 päivän kuluttua sovittelupyyntöön annetun vastauksen vastaanottamisesta.
2. Sovittelija ei saa olla kummankaan osapuolen kansalainen, elleivät osapuolet toisin sovi.
3. Sovittelijan on vahvistettava kirjallisesti riippumattomuutensa ja puolueettomuutensa sekä olevansa käytettävissä sovittelumenettelyn varmistamiseksi.
4. Sovittelijan on noudatettava välimiehiin sovellettavia menettelysääntöjä tarvittavin mukautuksin.

4 artikla

Sovittelumenettelyn kulku

1. Sovittelija auttaa puolueettomasti ja avoimesti osapuolia selventämään kyseessä olevaa toimenpidettä ja sen mahdollisia kauppavaikutuksia sekä pääsemään sovintoratkaisuun asiassa.
2. Sovittelija voi päättää asianmukaisimmasta tavasta selventää kyseessä olevaa toimenpidettä ja sen mahdollisia kauppaan liittyviä vaikutuksia. Sovittelija voi esimerkiksi järjestää osapuolten välisiä kokouksia, kuulla osapuolia yhdessä tai erikseen, pyytää alan asiantuntijoilta ja sidosryhmiltä apua tai kuulla niitä ja antaa osapuolille niiden mahdollisesti pyytämää lisätukea. Sovittelijan on kuitenkin kuultava osapuolia ennen avun pyytämistä alan asiantuntijoilta ja sidosryhmiltä ja ennen niiden kuulemista. Jos sovittelija haluaa pitää kokouksen tai keskustelun toisen osapuolen ja/tai sen neuvonantajan kanssa erikseen, hänen on ilmoitettava asiasta toiselle osapuolelle etukäteen tai mahdollisimman pian toisen osapuolen kanssa pidetyn kokouksen tai yksipuolisen yhteydenpidon jälkeen.
3. Sovittelija voi tarjota neuvoja ja ehdottaa osapuolille ratkaisua, jonka ne voivat hyväksyä tai hylätä, tai osapuolet voivat sopia erilaisesta ratkaisusta. Sovittelija ei saa kuitenkaan antaa neuvoja tai esittää näkemyksiä siitä, onko kyseessä oleva toimenpide tämän sopimuksen mukainen.
4. Menettely toteutetaan sen osapuolen alueella, jolle pyyntö osoitettiin, tai osapuolten yhteisestä sopimuksesta missä tahansa muualla tai millä tahansa muulla tavalla.
5. Osapuolet pyrkivät pääsemään sovintoratkaisuun 60 päivän kuluessa sovittelijan nimittämisestä. Ennen lopullista ratkaisua osapuolet voivat harkita väliaikaisten ratkaisujen mahdollisuutta, erityisesti jos toimenpiteet liittyvät pilaantuviin tavaroihin.
6. Ratkaisu voidaan hyväksyä talouskumppanuussopimuskomitean päätöksellä. Yhteisesti sovitut ratkaisut asetetaan yleisön saataville, jolleivät osapuolet toisin päättä. Yleisölle ilmoitettu versio ei kuitenkaan saa sisältää tietoja, jotka jompikumpi osapuoli katsoo luottamuksellisiksi.
7. Osapuolten pyynnöstä sovittelija antaa osapuolille kirjallisesti raporttiluonnoksen, jossa on tiivistelmä menettelyn kohteena olevasta toimenpiteestä ja menettelyn seurauksena mahdollisesti saavutetusta sovintoratkaisusta, myös mahdollisista tilapäisistä ratkaisuksista. Sovittelijan on annettava osapuolille 15 päivää aikaa esittää huomautuksensa raporttiluonnoksesta. Osapuolten määräajassa antamia huomautuksia tarkasteltuaan sovittelija antaa lopullisen kirjallisen raportin osapuolille 15 päivän kuluessa. Tällaiseen toiseikkoihin pohjautuvaan raporttiin ei saa sisältyä minkäänlaista sopimuksen tulkintaa.

5 artikla

Sovittelumenettelyn päättäminen

Menettely päättyy

- a) osapuolten sovintoratkaisuun ratkaisun hyväksymispäivänä;
- b) sovittelijan osapuolia kuultuaan tekemällä kirjallisella ilmoituksella siitä, että sovittelua ei enää kannata jatkaa, tällaisen ilmoituksen antamispäivänä;
- c) osapuolen kirjallisella ilmoituksella, jonka tämä tekee tarkasteltuaan sovittelumenettelyssä esitettyjä sovintoratkaisuja ja sovittelijan mahdollisesti antamia neuvoja ja ehdotuksia, tällaisen ilmoituksen antamispäivänä. Tällaista ilmoitusta ei

voi tehdä ennen tämän työjärjestyksen 4 artiklan 5 kohdassa tarkoitetun määräajan päättymistä;

- d) osapuolten yhteisestä sopimuksesta missä tahansa menettelyn vaiheessa kyseisen sopimuksen tekopäivänä.

6 artikla

Sovintoratkaisun täytäntöönpano

1. Jos osapuolet ovat sopineet ratkaisusta, molempien osapuolten on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen täytäntöön panemiseksi sovituissa aikatauluissa.
2. Täytäntöön panevan osapuolen on sovituissa aikatauluissa ilmoitettava toiselle osapuolelle kirjallisesti kaikista sovintoratkaisun täytäntöön panemiseksi toteutetuista toimenpiteistä.

7 artikla

Luottamuksellisuus ja suhde riitojen ratkaisuun

1. Kaikki sovittelua koskevat tiedot on pidettävä luottamuksellisina, paitsi jos laki vaatii niiden julkistamista tai niiden julkistaminen on tarpeen sovittelun tuloksena syntyvän sopimuksen täytäntöönpanemiseksi.
2. Rajoittamatta tämän työjärjestyksen 4 artiklan 6 kohdan soveltamista kaikki menettelyn vaiheet, mukaan luettuina kaikki neuvot ja ehdotetut ratkaisut, ovat luottamuksellisia, elleivät osapuolet toisin sovi. Osapuoli voi kuitenkin julkistaa sen, että sovittelu on käynnissä. Salassapitovelvollisuus ei koske tosiseikkoja, jotka ovat jo julkisia.
3. Sovittelumenettelyllä ei rajoiteta tässä sopimuksessa tai missä tahansa muussa sopimuksessa vahvistettujen riitojenratkaisua koskevien määräysten mukaisia osapuolten oikeuksia ja velvollisuuksia.
4. Neuvotteluja ei tarvitse käydä ennen sovittelumenettelyn aloittamista. Yleensä osapuoli kuitenkin käyttää hyväkseen tämän sopimuksen muita asianomaisia yhteistyötä tai neuvotteluja koskevia määräyksiä ennen sovittelumenettelyn aloittamista.
5. Osapuoli ei voi muiden tämän sopimuksen tai minkään muun sopimuksen mukaisten riitojenratkaisumenettelyjen yhteydessä käyttää tai esittää todisteena eikä välimiespaneeli saa ottaa huomioon
 - a) toisen osapuolen sovittelumenettelyn aikana esittämiä kantoja tai tämän työjärjestyksen 4 artiklan 1 ja 2 kohdan nojalla kerättyjä tietoja;
 - b) sitä seikkaa, että toinen osapuoli on ilmoittanut olevansa valmis hyväksymään sovittelun kohteena olevaa toimenpidettä koskevan ratkaisun;
 - c) sovittelijan antamia neuvoja tai tekemiä ehdotuksia.
6. Jolleivät osapuolet toisin sovi, sovittelija ei saa toimia tämän sopimuksen tai WTO-sopimuksen alaisessa riitojenratkaisumenettelyssä paneelin jäsenenä samassa asiassa, jossa hän on ollut sovittelijana.

8 artikla

Välimiesmenettelyn työjärjestyksen soveltaminen

Välimiesmenettelyn työjärjestyksen 3 artiklaa ("Tiedoksianto", rajoittamatta kuitenkaan 4 artiklan 2 kohdan soveltamista), 15 artiklaa ("Kustannukset"), 16 artiklaa ("Menettelyn, käännosten ja tulkkauksen työkieli") ja 17 artiklaa ("Määräaikojen laskeminen") sovelletaan soveltuvien osin.

9 artikla

Tarkistaminen

Viiden vuoden kuluttua tämän päätöksen voimaantulosta osapuolet neuvottelevat tarpeesta muuttaa tätä sovittelujärjestelmää siitä saatujen kokemusten perusteella ja ottaen huomioon mahdollisen vastaavan järjestelmän kehittämisen WTO:ssa.

LIITE II

VÄLIMIESMENETTELYN TYÖJÄRJESTYS

1 artikla

Määritelmät

Tässä työjärjestyksessä tarkoitetaan

neuvonantajalla: luonnollista henkilöä, jonka osapuoli on palkannut neuvomaan tai avustamaan itseään välimiesmenettelyssä;

välimiespaneelilla: sopimuksen 71 artiklan mukaisesti perustettua paneelia;

välimiehellä: sopimuksen 71 artiklan mukaisesti perustetun välimiespaneelin jäsentä;

avustajalla: luonnollista henkilöä, joka välimiehen toimeksiannon mukaisesti suorittaa tutkimuksia tai avustaa välimiestä;

päivällä: kalenteripäivää, jollei toisin mainita;

osapuolen edustajalla: osapuolen ministeriön, viraston tai muun julkisen elimen nimeämää työntekijää tai luonnollista henkilöä, joka edustaa osapuolta tähän sopimukseen liittyvässä riidassa;

valituksen kohteena olevalla osapuolella: osapuolta, jonka väitetään rikkovan tämän sopimuksen 67 artiklassa tarkoitettuja määräyksiä;

valituksen tehneellä osapuolella: osapuolta, joka pyytää välimiespaneelin asettamista sopimuksen 70 artiklan mukaisesti.

2 artikla

Soveltamisala

1. Tämän työjärjestyksen säännöt täydentävät ja täsmentävät Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Keski-Afrikka-osapuolen ensivaiheen talouskumppanuussopimusta ja erityisesti sen 70 artiklaa ja sitä seuraavia artikloja ("Välimiesmenettely").
2. Seuraavien sääntöjen tarkoituksena on antaa osapuolille mahdollisuus ratkaista osapuolten väliset riidat yhteisesti sovitulla ratkaisulla välimiesmenettelyn avulla.
3. Kaikki osapuolet voivat turvautua välimiesmenettelyyn Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Keski-Afrikka-osapuolen ensivaiheen talouskumppanuussopimuksen täytäntöönpanon yhteydessä osapuolten välisten riitojen ratkaisemiseksi.

3 artikla

Tiedoksianto

1. Kaikki pyynnöt, ilmoitukset, kirjalliset lausumat tai muut asiakirjat, jotka on laatinut
 - a) välimiespaneeli, lähetetään molemmille osapuolille samanaikaisesti;

- b) jompikumpi osapuolista ja jotka on osoitettu välimiespaneelille, toimitetaan jäljennöksenä samaan aikaan toiselle osapuolelle; ja
 - c) jompikumpi osapuolista ja jotka on osoitettu toiselle osapuolelle, toimitetaan jäljennöksenä samaan aikaan välimiespaneelille tarpeen mukaan.
- 2. Kaikki tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetut ilmoitukset on tehtävä sähköpostitse tai tarvittaessa muulla televiestintävälineellä, jolla asiakirjan lähettämisestä jää tosite. Jollei toisin todisteta, tällainen ilmoitus katsotaan toimitetuksi sen lähettämispäivänä.
 - 3. Kaikki ilmoitukset on osoitettava Euroopan unionin komission kauppapolitiikan pääosastolle sekä talouskumppanuussopimuksen täytäntöönpanosta vastaavalle Kamerunin ministeriölle.
 - 4. Pyynnöissä, ilmoituksissa, kirjallisissa lausumissa tai muissa välimiesmenettelyyn liittyvissä asiakirjoissa olevat vähäiset kirjoitusvirheet voidaan oikaista toimittamalla uusi asiakirja, johon muutokset on merkitty selvästi.
 - 5. Jos asiakirjan toimittamiselle asetettu viimeinen määräpäivä osuu viralliselle vapaapäivälle Keski-Afrikka-osapuolen alueella tai Euroopan unionissa, asiakirja voidaan toimittaa seuraavana arkipäivänä. Mitään asiakirjoja, ilmoituksia tai pyyntöjä ei katsota vastaanotetuksi virallisena vapaapäivänä.
 - 6. Sen mukaan, mitä riidanalaiset määräykset koskevat, kaikista talouskumppanuussopimuskomitealle tämän työjärjestyksen mukaisesti osoitetuista pyynnöistä ja ilmoituksista on toimitettava jäljennös myös muille asianomaisille institutionaalisille elimille.

4 artikla

Välimiesten nimittäminen

- 1. Jos välimies valitaan sopimuksen 71 artiklan mukaisesti arvalla, talouskumppanuussopimuskomitean puheenjohtaja tai tämän edustaja ilmoittaa viipymättä osapuolille arvonnän päivämäärästä, kellonajasta ja paikasta.
- 2. Osapuolet ovat läsnä arvonnassa.
- 3. Talouskumppanuussopimuskomitean puheenjohtaja tai tämän edustaja ilmoittaa kullekin valitulle henkilölle kirjallisesti nimeämisestä toimimaan välimiehenä. Kunkin henkilön on vahvistettava molemmille osapuolille viiden (5) päivän kuluessa siitä, kun hänelle on ilmoitettu nimityksestä, olevansa käytettävissä välimiespaneelin jäseneksi.
- 4. Jos sopimuksen 85 artiklassa tarkoitettua luetteloa ei ole laadittu tai jos se ei sisällä riittävästi nimiä silloin kun sopimuksen 71 artiklan 2 kohdan mukainen pyyntö tehdään, välimiehet valitsee talouskumppanuussopimuskomitean puheenjohtajan arvalla niiden henkilöiden joukosta, joita joko toinen tai molemmat osapuolet ovat virallisesti ehdottaneet ja jotka täyttävät sopimuksen 85 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut edellytykset.

5 artikla

Osapuolten ja välimiespaneelin väliset neuvottelut

- 1. Jolleivät osapuolet toisin sovi, ne kokoontuvat välimiespaneelin kanssa seitsemän (7) päivän kuluessa sen asettamisesta määrittääkseen osapuolten tai välimiespaneelin tarpeellisiksi katsomat asiat, kuten

- a) välimiehille maksettavat palkkiot ja kulukorvaukset, joiden on oltava WTO:n normien mukaiset;
- b) kunkin välimiehen avustajan palkkio, jonka kokonaismäärä on enintään 50 prosenttia kyseisen välimiehen palkkioista;
- c) menettelyn aikataulu.

Välimiehet ja osapuolten edustajat voivat osallistua tähän kokoukseen myös puhelin- tai videoyhteyden kautta.

- 2. Jolleivät osapuolet viiden (5) päivän kuluessa välimiespaneelin perustamisesta toisin sovi, välimiespaneelin tehtävänä on

”tarkastella sopimuksen asianomaisten määräysten perusteella välimiespaneelin perustamista koskevassa pyynnössä tarkoitettua asiaa ja päättää, onko tarkasteltavana oleva toimenpide sopimuksen 67 artiklassa tarkoitettujen määräysten mukainen, sekä antaa tuomio sopimuksen 73, 83 ja 84 artiklan mukaisesti.”

- 3. Osapuolet ilmoittavat sovituista tehtävistä välimiespaneelille kolmen (3) päivän kuluessa siitä, kun niistä on sovittu.

6 artikla

Kirjalliset lausumat

Valituksen tehneen osapuolen on toimitettava ensimmäinen kirjallinen lausumansa kahdenkymmenen (20) päivän kuluessa välimiespaneelin asettamispäivästä. Valituksen kohteena olevan osapuolen on toimitettava kirjallinen vastineensa 20 päivän kuluessa ensimmäisen kirjallisen lausuman toimittamispäivästä.

7 artikla

Välimiespaneelien työ

- 1. Välimiespaneelin puheenjohtaja toimii puheenjohtajana kaikissa paneelin kokouksissa. Välimiespaneeli voi valtuuttaa puheenjohtajan tekemään hallinnollisia ja menettelytapapäätöksiä kyseessä olevalla alalla.
- 2. Istuntoihin on osallistuttava henkilökohtaisesti. Jollei sopimuksessa tai tässä työjärjestyksessä toisin määrätä ja rajoittamatta tämän työjärjestyksen 9 artiklan 5 kohdan soveltamista, välimiespaneeli voi hoitaa muita tehtäviään erilaisin välinein kuten puhelimitse, faksitse tai tietokoneyhteyksin.
- 3. Ainoastaan välimiehet voivat osallistua välimiespaneelin päätösneuvotteluun, mutta välimiespaneeli voi sallia avustajiensa läsnäolon päätösneuvottelussa.
- 4. Tuomioiden laatiminen on yksinomaan välimiespaneelin vastuulla eikä sitä saa siirtää muille.
- 5. Jos ilmenee menettelytapakysymys, joka ei kuulu sopimuksen VI osaston (”Riitojen estäminen ja ratkaiseminen”) soveltamisalaan, välimiespaneeli voi osapuolia kuultuaan hyväksyä asianmukaisen menettelyn, joka on yhteensopiva kyseisten määräysten kanssa ja jolla varmistetaan osapuolten yhdenvertainen kohtelu.
- 6. Jos välimiespaneeli katsoo, että on tarpeen muuttaa jotakin menettelyssä noudatettavaa, muuta kuin sopimuksen VI osastossa (”Riitojen estäminen ja ratkaiseminen”) vahvistettua määräaikaa tai tehdä muita menettelyyn liittyviä tai

hallinnollisia mukautuksia, sen on ilmoitettava osapuolille kirjallisesti muutoksen tai mukautuksen syistä ja tarvittavasta määräajasta tai mukautuksesta. Välimiespaneeli voi hyväksyä tällaisen muutoksen tai mukautuksen osapuolia kuultuaan.

7. Välimiespaneeli voi osapuolen pyynnöstä muuttaa menettelyyn sovellettavia määräaikoja varmistaen samalla, että osapuolia kohdellaan yhdenvertaisesti.
8. Paneelin on osapuolten yhteisestä pyynnöstä keskeytettävä menettely milloin tahansa osapuolten sopimaksi ajanjaksoksi, joka ei ylitä kahtatoista (12) perättäistä kuukautta. Paneeli aloittaa menettelyn uudestaan milloin tahansa osapuolten yhteisestä kirjallisesta pyynnöstä tai sovitun keskeyttämisaian päätyttyä jommankumman sopimuspuolen kirjallisesta pyynnöstä. Pyyntö on annettava tiedoksi paneelin puheenjohtajalle ja tarvittaessa toiselle osapuolelle. Jos paneelimenettely on ollut keskeytettynä yli kahdentoista (12) perättäisen kuukauden ajan, paneelin perustamisvaltuutus raukeaa ja paneelimenettely lopetetaan. Osapuolet voivat milloin tahansa päättää paneelimenettelyn päättämisestä. Osapuolet ilmoittavat tästä päätöksestä yhdessä välimiespaneelin puheenjohtajalle. Jos paneelimenettely keskeytetään, kyseeseen tulevia määräaikoja jatketaan menettelyn keskeyttämisaian keston verran.
9. Välimiespaneelin työn lopettaminen ei rajoita osapuolten oikeuksia toisessa samaa asiaa koskevassa sopimuksen VI osaston ("Riitojen estäminen ja ratkaiseminen") mukaisessa menettelyssä.

8 artikla

Välimiehen vaihtaminen

1. Jos välimies ei kykene osallistumaan välimiesmenettelyyn, jättää tehtävänsä tai on korvattava toisella henkilöllä, uusi välimies valitaan sopimuksen 71 artiklan mukaisesti.
2. Jos osapuoli katsoo, ettei välimies täytä menettelysäännöissä asetettuja vaatimuksia ja että hänet olisi tästä syystä vaihdettava, kyseinen osapuoli ilmoittaa asiasta toiselle osapuolelle viidentoista (15) päivän kuluessa siitä ajankohdasta, jona se sai tietoonsa seikat, joiden perusteella välimiehen voidaan katsoa toimineen menettelysääntöjen vastaisesti.
3. Sopimuspuolet neuvottelevat keskenään viidentoista (15) päivän kuluessa. Osapuolten on ilmoitettava välimiehelle tämän väitetystä vaatimusten täyttämättä jättämisestä, ja ne voivat pyytää välimiestä toteuttamaan tarvittavia toimenpiteitä vaatimusten täyttämättä jättämisen korjaamiseksi. Jos ne niin sopivat, ne voivat myös erottaa välimiehen ja valita uuden välimiehen sopimuksen 71 artiklan 2 kohdan mukaista menettelyä noudattaen.
4. Jos osapuolet eivät pääse yhteisymmärrykseen tarpeesta vaihtaa välimies, joka on muu kuin välimiespaneelin puheenjohtaja, kumpi tahansa osapuoli voi pyytää siirtämään asian välimiespaneelin puheenjohtajalle, jonka päätös asiassa on lopullinen.

Jos puheenjohtaja pyynnön johdosta katsoo, että välimies ei täytä menettelysäännöissä asetettuja vaatimuksia, valitaan uusi välimies sopimuksen 71 artiklan 3 kohdan mukaisesti.
5. Jos osapuolet eivät pääse yhteisymmärrykseen tarpeesta vaihtaa puheenjohtaja, kumpi tahansa osapuoli voi pyytää, että asian käsittely annetaan jollekin niistä

jäljellä olevista henkilöistä, jotka ovat sopimuksen 85 artiklassa tarkoitetussa luettelossa henkilöistä, jotka on valittu toimimaan välimiespaneelin puheenjohtajana. Talouskumppanuussopimuskomitean puheenjohtaja valitsee kyseisen henkilön nimen arvalla. Näin valittu henkilö tekee päätöksen siitä, täyttääkö puheenjohtaja menettelysääntöjen vaatimukset. Päätös on lopullinen.

Jos päätöksessä todetaan, ettei puheenjohtaja täytä menettelysäännöissä esitettyjä vaatimuksia, uusi puheenjohtaja valitaan sopimuksen 71 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

9 artikla

Kuulemiset

1. Osapuolia ja muita välimiehiä kuultuaan välimiespaneelin puheenjohtaja ilmoittaa osapuolille kuulemisen päivämäärästä, kellonajasta ja paikasta 5 artiklan 1 kohdan mukaisesti määritetyn aikataulun perusteella. Menettelyn logistisesta hallinnosta vastaavan osapuolen on asetettava tällaiset tiedot julkisesti saataville, jollei tämän työjärjestyksen 11 artiklasta muuta johdu.
2. Jolleivät osapuolet toisin sovi, kuuleminen pidetään Brysselissä, jos valituksen tehnyt osapuoli on Keski-Afrikka-osapuoli, ja Yaoundéssa, jos valituksen tehnyt osapuoli on Euroopan unioni.
3. Välimiespaneeli järjestää ylimääräisiä kuulemisia, jos osapuolet niin sopivat.
4. Kaikkien välimiesten on oltava läsnä kuulemisen koko keston ajan.
5. Seuraavat henkilöt voivat osallistua kuulemiseen riippumatta siitä, onko menettely avoin yleisölle vai ei:
 - a) osapuolten edustajat;
 - b) osapuolten neuvonantajat;
 - c) hallintohenkilöstö, tulkit, kääntäjät ja istuntopöytäkirjojen laatijat;
 - d) välimiesten avustajat;
 - e) asiantuntijat, kuten välimiespaneeli on sopimuksen 81 artiklan mukaisesti päättänyt.
6. Kummankin osapuolen on viimeistään viisi (5) päivää ennen kuulemista toimitettava välimiespaneelille ja toiselle osapuolelle luettelo luonnollisista henkilöistä, jotka esittävät kuulemisessa suullisia väitteitä tai selvityksiä kyseisen osapuolen puolesta, ja muista edustajista tai neuvonantajista, jotka osallistuvat kuulemiseen.
7. Välimiespaneelin on varmistettava, että sekä valituksen tehneelle osapuolelle että valituksen kohteena olevalle osapuolelle annetaan yhtä paljon aikaa. Se järjestää kuulemisen seuraavalla tavalla:

Väite

- a) valituksen tehneen osapuolen väite;
- b) valituksen kohteena olevan osapuolen väite;

Vastaväite

- a) valituksen tehneen osapuolen vastaus;
- b) valituksen kohteena olevan osapuolen vastaväite.

8. Välimiespaneeli voi esittää kysymyksiä kummalle tahansa osapuolelle missä tahansa kuulemisen vaiheessa.
9. Välimiespaneeli laadituttaa kuulemisesta tarkan kirjallisen selostuksen, joka toimitetaan osapuolille kohtuullisen ajan kuluessa kuulemisen jälkeen. Osapuolet voivat esittää huomautuksensa kirjallisesta selostuksesta, ja välimiespaneeli voi tarkastella tällaisia huomautuksia.
10. Kumpikin osapuoli voi toimittaa välimiehille ja toiselle osapuolelle kymmenen päivän (10) kuluessa kuulemisesta täydentävän kirjallisen lausuman kuulemisen aikana esille tulleista asioista.

10 artikla

Kirjalliset kysymykset

1. Välimiespaneeli voi esittää milloin tahansa menettelyn aikana kirjallisia kysymyksiä jommallekummalle osapuolista tai niille molemmille. Kummankin osapuolen on saatava jäljennös kaikista välimiespaneelin esittämistä kysymyksistä.
2. Kumpikin osapuoli myös toimittaa toiselle osapuolelle jäljennöksen välimiespaneelin kysymyksiin antamistaan kirjallisista vastauksista. Kummallekin osapuolelle on annettava tilaisuus toimittaa kirjallisia huomautuksia toisen osapuolen vastaukseen viiden (5) päivän kuluessa vastauksen saamisesta.

11 artikla

Avoimuus ja luottamuksellisuus

1. Kummankin osapuolen ja välimiespaneelin on pidettävä luottamuksellisina toisen osapuolen välimiespaneelille toimittamia ja luottamuksellisiksi luokittelemia tietoja. Jos osapuolen välimiespaneelille toimittama lausuma sisältää luottamuksellisia tietoja, kyseinen osapuoli myös toimittaa lausumasta yleisölle julkistettavissa olevan ei-luottamuksellisen version viidentoista (15) päivän kuluessa.
2. Mikään tässä työjärjestyksessä ei estä osapuolta julkistamasta yleisölle omaa kantaansa koskevia lausuntoja, kunhan se ei toisen osapuolen toimittamiin tietoihin viitatessaan paljasta toisen osapuolen luottamuksellisiksi luokittelemia tietoja.
3. Välimiespaneeli kokoontuu suljetuin ovin silloin, kun osapuolen lausuma ja väitteet sisältävät liikesalaisuuksia. Osapuolten on huolehdittava siitä, että välimiespaneelin istunnot säilyvät luottamuksellisina, kun ne järjestetään suljetuin ovin.

12 artikla

Yksipuoliset yhteydet

1. Välimiespaneeli ei saa tavata osapuolta tai ottaa yhteyttä osapuoleen, jos toinen osapuoli ei ole paikalla.
2. Välimiehet eivät saa keskustella menettelyn kohteena olevaan asiaan liittyvistä seikoista osapuolen tai osapuolten kanssa muiden välimiesten poissa ollessa.

13 artikla

***Amicus curiae* -lausumat**

1. Osapuolen alueelle sijoittautuneet valtiosta riippumattomat henkilöt voivat toimittaa *amicus curiae* -lausumia välimiespaneelille seuraavien kohtien mukaisesti.
2. Jolleivät osapuolet toisin sovi viiden (5) päivän kuluessa välimiespaneelin asettamisesta, välimiespaneeli voi ottaa vastaan oma-aloitteisesti toimitettuja kirjallisia lausumia edellyttäen, että ne on laadittu kymmenen (10) päivän kuluessa välimiespaneelin asettamisesta, että ne ovat enintään viidentoista (15) konekirjoitussivun mittaisia liitteineen ja että niillä on välitöntä merkitystä välimiespaneelin tarkasteltavana olevan asian kannalta.
3. Lausumaan on sisällyttävä sen esittävän luonnollisen tai oikeushenkilön kuvaus sekä kuvaus tämän toiminnan luonteesta ja rahoituslähteestä, ja siinä on mainittava, mikä on kyseisen henkilön intressi välimiesmenettelyssä. Lausuma on laadittava osapuolten valitsemilla kielillä tämän työjärjestyksen 16 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisesti.
4. Lausumat on toimitettava osapuolille, jotta nämä voivat esittää huomautuksensa. Osapuolet voivat kymmenen (10) päivän kuluessa lausuman toimittamisesta esittää huomautuksensa välimiespaneelille.
5. Välimiespaneeli luettelee tuomiossaan kaikki vastaanottamansa lausumat, jotka ovat näiden sääntöjen mukaisia. Välimiespaneeli ei ole velvollinen käsittelemään tuomiossaan kyseisissä lausumissa esitettyjä väitteitä. Välimiespaneelin on ilmoitettava osapuolille kaikista tällaista lausumista, jotta ne voivat esittää huomautuksiaan.

14 artikla

Kiireelliset tapaukset

Sopimuksen 73 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuissa kiireellisissä tapauksissa välimiespaneeli, osapuolia kuultuaan, mukauttaa asianmukaisesti tässä työjärjestyksessä mainitut määräajat ja ilmoittaa osapuolille tällaisista mukautuksista.

15 artikla

Kustannukset

1. Kumpikin osapuoli maksaa välimiesmenettelyyn osallistumisesta aiheutuvat kulunsa.
2. Valituksen kohteena oleva osapuoli vastaa välimiesmenettelyn logistisesta hallinnosta, erityisesti kuulemisten järjestämisestä, jollei toisin sovita, ja se vastaa kaikista kuulemistilaisuuden logistisesta hallinnosta aiheutuvista kustannuksista. Osapuolet kuitenkin jakavat yhdessä ja tasapuolisesti muut välimiesmenettelystä aiheutuvat hallinnolliset kulut sekä välimiehille ja näiden avustajille maksettavat palkkiot ja kulukorvaukset.

16 artikla

Menettelyn, käännosten ja tulkkauksen työkieli

1. Osapuolet pyrkivät sopimaan yhteisestä työkielestä välimiespaneelimenettelyä varten sopimuksen 71 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun kuulemisen aikana ja viimeistään tämän työjärjestyksen 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitetussa kokouksessa.

2. Jos osapuolet eivät pääse sopimukseen yhteisestä työkielestä, kummankin osapuolen on järjestettävä kirjallisten lausumiensa kääntäminen toisen osapuolen valitsemalle kielelle, paitsi jos lausumat laaditaan jollakin talouskumppanuussopimuksen sopimuspuolille yhteisellä virallisella kielellä. Suullisten lausumien tulkkauksesta osapuolten valitsemille kielille vastaa valituksen kohteena oleva osapuoli edellyttäen, että osapuolet valitsevat jonkin sopimuspuolille yhteisen virallisen kielen. Jos toinen osapuoli valitsee jonkin muun kuin yhteisen virallisen kielen, suullisten lausumien tulkkauksesta vastaa kokonaan kyseinen osapuoli.
3. Välimiespaneelin raportit ja välitystuomiot annetaan osapuolten valitsemalla yhdellä tai useammalla kielellä. Jos osapuolet eivät ole sopineet yhteisestä työkielestä, välimiespaneelin väliraportti, loppuraportti ja välitystuomiot annetaan jollakin sopimuksen sopimuspuolten yhteisistä virallisista kielistä.
4. Välitystuomioiden kääntämisestä osapuolten valitsemalle kielelle tai valitsemille kielille mahdollisesti aiheutuvat kustannukset jaetaan tasan osapuolten kesken.
5. Osapuolet voivat esittää huomautuksia tämän työjärjestyksen mukaisesti laadittujen asiakirjojen käännösten tarkkuudesta.
6. Kumpikin osapuoli vastaa kirjallisten lausumiensa käännöskustannuksista.

17 artikla

Määräaikojen laskeminen

Kaikkia sopimuksen VI osastossa (”Riitojen estäminen ja ratkaiseminen”) ja tässä työjärjestyksessä asetettuja määräaikoja, myös välimiespaneeleille välitystuomion tiedoksiantoa varten asetettuja määräaikoja, voidaan muuttaa osapuolten yhteisellä suostumuksella, ja ne lasketaan kalenteripäivinä alkaen sitä toimea tai tosiseikkaa seuraavasta päivästä, johon ne viittaavat, jollei toisin täsmennetä.

18 artikla

Muut menettelyt

Tässä työjärjestyksessä mainitut määräajat on mukautettava välitystuomion antamisen erityisiin määräaikoihin sopimuksen 74–78 artiklan mukaisissa menettelyissä.

LIITE III

VÄLIMIEHIÄ KOSKEVAT MENETTELYSÄÄNNÖT

1 artikla

Määritelmät

Näissä menettelysäännöissä tarkoitetaan

välimiehellä: sopimuksen 71 artiklan mukaisesti perustetun välimiespaneelin jäsentä;

avustajalla: luonnollista henkilöä, joka välimiehen toimeksiannon mukaisesti suorittaa tutkimuksia tai avustaa välimiestä;

ehdokkaalla: henkilöä, jonka nimi on sopimuksen 85 artiklassa tarkoitetussa välimiesten luettelossa ja jonka valitsemista välimieheksi harkitaan sopimuksen 71 artiklan mukaisesti;

sovittelijalla: luonnollista henkilöä, joka panee toimeen sovittelun sopimuksen 69 artiklan mukaisesti;

henkilöstöllä: välimiehen osalta muita välimiehen ohjauksessa ja valvonnassa olevia luonnollisia henkilöitä kuin avustajia.

2 artikla

Perusperiaatteet

1. Jokaisen välimiesehdokkaan on riitojenratkaisujärjestelmän luotettavuuden ja puolueettomuuden säilyttämiseksi tutustuttava näihin menettelysääntöihin. Hänen on
 - a) oltava riippumaton ja puolueeton;
 - b) vältettävä suoria tai välillisiä eturistiriitoja;
 - c) vältettävä käyttäytymästä epäasianmukaisesti ja antamasta vaikutelmaa epäasianmukaisesta käyttäytymisestä tai puolueellisuudesta;
 - d) noudatettava tiukkoja käyttäytymissääntöjä;
 - e) huolehdittava, että hänen toimintaansa eivät vaikuta oman edun tavoittelu, ulkopuolinen painostus, poliittiset näkökohdat, julkiset vaatimukset, uskollisuus osapuolelle tai arvostelun pelko.
2. Välimies ei saa suoraan eikä välillisesti sitoutua mihinkään velvoitteeseen eikä hyväksyä mitään etua, joka voisi jollakin tavalla estää tai näyttää estävän hänen tehtäviensä asianmukaisen suorittamisen.
3. Välimies ei saa käyttää asemaansa välimiespaneelissa omien henkilökohtaisten etujensa ajamiseen. Välimiehen on vältettävä toimia, jotka voivat antaa vaikutelman siitä, että muilla on erityisasema vaikuttaa häneen.
4. Välimies ei saa antaa aikaisempien tai nykyisten talous-, liike-, ammatti- tai henkilökohtaisten tai sosiaalisten suhteiden taikka niihin liittyvien velvollisuuksien vaikuttaa käytökseensä tai arvostelukykyynsä.

5. Välimiehen on vältettävä sellaisia suhteita tai taloudellisia intressejä, jotka todennäköisesti vaikuttavat hänen puolueettomuuteensa tai joiden voidaan kohtuudella olettaa luovan vaikutelman epäasianmukaisesta käyttäytymisestä tai puolueellisuudesta.

3 artikla

Ilmoittamisvelvoitteet

1. Ennen kuin ehdokkaan valinta välimieheksi voidaan vahvistaa sopimuksen 71 artiklan mukaisesti, ehdokkaan on ilmoitettava kaikki intressit, suhteet tai seikat, jotka todennäköisesti vaikuttavat hänen riippumattomuuteensa tai puolueettomuuteensa taikka joiden voidaan kohtuudella olettaa luovan vaikutelman epäasianmukaisesta käyttäytymisestä tai menettelyn puolueellisuudesta. Tämän vuoksi ehdokkaan on kaikin kohtuullisesti toteutettavissa olevin toimin pyrittävä selvittämään kyseiset intressit, suhteet ja seikat, mukaan lukien taloudelliset ja ammatilliset intressit tai työ- tai perhesuhteisiin liittyvät intressit.
2. Tämän artiklan 1 kohdan mukainen ilmoittamisvelvollisuus on jatkuva velvollisuus, joka edellyttää välimieheltä kaikkien, menettelyn missä tahansa vaiheessa mahdollisesti esille tulevien intressien, suhteiden ja seikkojen ilmoittamista.
3. Ehdokkaan tai välimiehen on ilmoitettava talouskumppanuussopimuskomitealle osapuolten tarkasteltaviksi kaikki näiden menettelysääntöjen todellisia tai mahdollisia rikkomuksia koskevat seikat heti, kun ne tulevat hänen tietoonsa.

4 artikla

Välimiesten tehtävät

1. Hyväksyttyään nimityksensä välimiehen on suoritettava välimiehen tehtävät täsmällisesti ja nopeasti koko menettelyn ajan oikeudenmukaisuutta ja huolellisuutta noudattaen.
2. Välimiehen on otettava huomioon ainoastaan sellaiset seikat, jotka tulevat esille menettelyssä ja jotka ovat välttämättömiä tuomiota varten, eikä hän saa siirtää tehtäväänsä kenellekään muulle.
3. Välimiehen on varmistettava kaikin soveltuvin keinoin, että hänen avustajansa ja henkilöstönsä ovat tietoisia näiden menettelysääntöjen 2, 3 ja 6 artiklan säännöistä ja noudattavat niitä.

5 artikla

Entisten välimiesten velvollisuudet

Kaikkien entisten välimiesten on vältettävä toimia, jotka voivat luoda vaikutelman, että he olivat tehtäviään suorittaessaan puolueellisia tai hyötyivät välimiespaneelin päätöksestä tai tuomiosta.

6 artikla

Luottamuksellisuus

1. Välimies tai entinen välimies ei saa milloinkaan ilmaista tai käyttää menettelyä koskevia tai menettelyn aikana saatuja ei-julkisia tietoja muihin tarkoituksiin kuin

menettelyä varten, eikä hän saa missään tapauksessa ilmaista tai käyttää edellä mainitun kaltaisia tietoja henkilökohtaisen hyödyn saamiseksi tai hyödyn saamiseksi muille taikka muiden etujen vahingoittamiseksi.

2. Välimies ei saa ilmaista välitystuomion sisältöä tai osia siitä ennen tuomion julkaisemista sopimuksen 84 artiklan 2 kohdan mukaisesti.
3. Välimies tai entinen välimies ei saa milloinkaan ilmaista välimiespaneelin päätösneuvottelujen sisältöä eikä kenenkään jäsenen mielipidettä.

7 artikla

Kulut

Kunkin välimiehen on pidettävä kirjaa ja annettava lopullinen tilitys menettelyyn käytetystä ajasta ja kuluistaan sekä avustajansa ajasta ja kuluista.

8 artikla

Sovittelijat

Näitä menettelysääntöjä sovelletaan soveltuvin osin myös sovittelijoihin.
